**Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка**

Природничо-географічний факультет

Кафедра загальної та регіональної географії

**«ЗАТВЕРДЖУЮ»**
Декан природничо-географічного факультету
_____Л.П. Міронець
«_31_» __серпня_____ 2026 р.

# РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

# Рекреаційна географія

галузь знань: А Освіта

спеціальність: А4 Середня освіта (Географія)

освітньо-професійна програма: Середня освіта (Географія. Англійська мова)

мова навчання: українська

Погоджено науково-методичною комісією природничо-географічного факультету
«_31__» _____серпня_____2026 р.
Голова _____
(Міронець Л.П., к.пед.н, доцент)

Суми – 2026

Розробник: Король Олена Миколаївна – канд. пед. наук, доцент, доцент кафедри загальної та регіональної географії

Робоча програма розглянута на засіданні кафедри загальної та регіональної географії

Протокол № 1 від “31 ” серпня 2026 року.

Завідувач кафедри

Корнус О.Г., канд. геогр. наук, доцент _____

**Опис навчальної дисципліни**

<table>
<tr><td rowspan="2">Найменування показників</td><td rowspan="2">Освітній ступінь</td><td colspan="2">Характеристика навчальної дисципліни</td></tr>
<tr><td>денна форма навчання</td><td>заочна форма навчання</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Кількість кредитів – 4</td><td rowspan="13">бакалавр</td><td colspan="2">Вибіркова</td></tr>
<tr><td colspan="2">Рік підготовки:</td></tr>
<tr><td colspan="2">2-й</td></tr>
<tr><td rowspan="11">Загальна кількість годин – 120</td><td colspan="2">Семестр</td></tr>
<tr><td colspan="2">3-й</td></tr>
<tr><td colspan="2">Лекції</td></tr>
<tr><td>24 год.</td><td>6 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Практичні</td></tr>
<tr><td>24 год.</td><td>6 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Самостійна робота</td></tr>
<tr><td>72 год.</td><td>108 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Консультації</td></tr>
<tr><td colspan="2"></td></tr>
<tr><td colspan="2">Вид контролю</td></tr>
<tr><td colspan="2">залік</td></tr>
</table>

## 1. Мета вивчення навчальної дисципліни:

формування у студентів системи базових знань про умови розвитку, функціонування та розміщення територіально-рекреаційних комплексів, сучасні підходи до туристичного районування (території України в т.ч.), особливості використання культурно-історичних та природно-рекреаційних ресурсів у туристсько-рекреаційній діяльності тощо.

Студенти повинні ***знати:***

- мету та задачі рекреаційної географії, структуру та програму навчальної дисципліни для побудови оптимального шляху її засвоєння в індивідуальному режимі;
- основні поняття та категорії рекреаційної географії;
- сутність туристсько-рекреаційних ресурсів та їх класифікацію;
- рівні, структуру та особливості формування рекреаційних потреб;
- зміст поняття «рекреаційно-ресурсний потенціал» та його складових;
- види та форми рекреаційних комплексів та їх регіональні відмінності;
- теоретичні основи та основні схеми рекреаційного районування України;
- основні особливості територіально-рекреаційних комплексів країн світу;
- проблеми та перспективи розвитку територіально-рекреаційних комплексів України.

***вміти:***

- обґрунтовувати визначення основних понять та категорій рекреаційної географії;
- самостійно знаходити та аналізувати джерела географічної інформації, які стосуються туристсько-рекреаційних ресурсів України і розвитку рекреації в її окремих регіонах;
- аналізувати існуючий рекреаційний потенціал територій щодо здійснення того чи іншого виду рекреаційної діяльності;
- характеризувати окремі види туристсько-рекреаційних ресурсів;
- розкривати особливості та давати оцінку туристсько-рекреаційних ресурсів окремих країн світу та їх регіонів;
- характеризувати окремі види рекреаційних комплексів;
- давати розгорнуту характеристику територіально-рекреаційних комплексів різних країн світу;
- оцінювати перспективи подальшого використання туристсько-рекреаційних ресурсів та розвитку туризму в Україні в цілому та її регіонах зокрема.

## 2. Передумови для вивчення дисципліни

Відсутні.

## 4. Критерії оцінювання результатів навчання

| Бали | Критерії оцінювання навчальних досягнень студента |
|---|---|
| 90-100 | Глибоко і міцно засвоїв програмний матеріал рекреаційної географії; вичерпно, послідовно, грамотно і логічно його викладає. Прогнозує і передбачає подальший хід явища, описує можливі наслідки, результати, що випливають з наявних даних. Конструює гіпотези і перевіряє їх. При цьому студент не має утруднень при відповідях на видозмінені завдання, вільно справляється із класифікаціями, типологіями та іншими видами застосування знань, показує знайомство з монографічною літературою, правильно обґрунтовує прийняті рішення, володіє різнобічними навичками і прийомами виконання практичних робіт, володіє в повному обсязі специфічним поняттєво-термінологічним апаратом навчальної дисципліни. |
| 82-89 | Твердо знає програмний матеріал, грамотно й по суті викладає його; не допускає суттєвих неточностей у відповідях на питання, правильно застосовує теоретичні положення при вирішенні практичних питань і задач, впевнено володіє необхідними навичками і прийомами їх виконання, коректно встановлює причинно-наслідкові зв’язки. |
| 74-81 | Знає програмний матеріал, грамотно й по суті викладає його, але допускає деякі неточності під час відповіді; правильно застосовує теоретичні положення при вирішенні практичних питань і задач, володіє необхідними навичками і прийомами їх виконання. Самостійно відтворює знання з елементами перетворення. Застосовує їх у видозміненій, але близькій до типової ситуації, однак потребує допомоги викладача. Дає свою власну інтерпретацію матеріалу (пояснення, короткий виклад). Уміє встановлювати причинно-наслідкові зв’язки, здійснює перенесення дій. |
| 64-73 | Має знання лише основного матеріалу, але не засвоїв його окремих деталей, допускає неточності, недостатньо правильні формулювання, порушення послідовності у викладі програмного матеріалу і відчуває утруднення при виконанні практичних робіт і розв’язанні задач. |
| 60-63 | Самостійно відтворює інформацію та застосовує її у типовій ситуації, але при цьому виявляє невпевненість у своїх діях. На основі фактів робить висновки, але за допомогою викладача, намагається зробити звіт про виконані дії. |
| 35-59 | Не знає більшої частини програмного матеріалу, допускає суттєві помилки; не володіє у достатньому обсязі поняттєво-термінологічним апаратом науки; невпевнено, із помилками виконує практичні завдання; не вміє наводити приклади із життя та встановлювати причинно-наслідкові зв’язки; відтворює інформацію лише на основі зовнішньої підказки. |
| 1-34 | Має загальне уявлення про навчальну дисципліну, знання програмного матеріалу носить фрагментарний характер, відповіді на запитання дає «так» чи «ні». |

## Розподіл балів, які отримують студенти (ДФН)

| Поточний контроль | | | | | | | | | | | | Разом | Загальна сума |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| РОЗДІЛ 1 | | | | | | РОЗДІЛ 2 | | | | | | | |
| Т1 | Т2 | Т3 | Т4 | Т5 | Т6 | Т7 | Т8 | Т9 | Т10 | Т11 | Т12 | 60 | 100 |
| 5 | 5 | 5 | 5 | 5 | 5 | 5 | 5 | 5 | 5 | 5 | 5 | | |
| Контроль самостійної роботи | | | | | | | | | | | | 40 | |
| 3 | 4 | 3 | 3 | 3 | 4 | 3 | 4 | 3 | 4 | 3 | 3 | | |

**Розподіл балів, які отримують студенти (ЗФН)**

| Поточний контроль | | | | | | | | | | | | Разом | Загальна сума |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| РОЗДІЛ 1 | | | | | | РОЗДІЛ 2 | | | | | | | |
| Т1 | Т2 | Т3 | Т4 | Т5 | Т6 | Т7 | Т8 | Т9 | Т10 | Т11 | Т12 | 40 | 100 |
| 3 | 4 | 3 | 3 | 3 | 4 | 3 | 4 | 3 | 4 | 3 | 3 | | |
| Контроль самостійної роботи | | | | | | | | | | | | 60 | |
| 5 | 5 | 5 | 5 | 5 | 5 | 5 | 5 | 5 | 5 | 5 | 5 | | |

Згідно Положення «Про визнання результатів навчання у неформальній та/або інформальній освіті у Сумському державному педагогічному університеті імені А.С. Макаренка», ухвалене рішенням вченої ради університету (протокол №9 від 24.03.2025 р.), можливе зарахування результатів навчання з окремої теми/тем, розділу, індивідуального завдання (контрольної роботи) чи дисципліни в цілому, здобутих за цими видами освіти. Обсяг зарахування в годинах/кредитах ECTS визначається згідно переліку компетентностей і результатів навчання, передбачених даною робочою програмою. Зарахування результатів навчання, здобутих у неформальній та/або інформальній освіті, здійснюється у відповідності до названого Положення.

**Шкала оцінювання: національна та ECTS**

| Сума балів за всі види навчальної діяльності | Оцінка ECTS | Оцінка за національною шкалою |
|---|---|---|
| | | для екзамену, заліку, курсового проекту (роботи), практики |
| 90 – 100 | A | відмінно |
| 82 - 89 | B | добре |
| 74 - 81 | C | |
| 64 - 73 | D | задовільно |
| 60 - 63 | E | |
| 35-59 | FX | незадовільно з можливістю повторного складання |
| 1 - 34 | F | незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни |

## 5. Засоби діагностики результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є: усне та письмове опитування, тестування, участь у дискусіях, індивідуальне навчально-дослідне завдання, результати виконання практичних робіт, залік. Оцінювання знань, навичок студентів враховує всі види занять, які передбачені програмою навчальної дисципліни. Загальна оцінка з дисципліни складається з поточних оцінок, які студент отримує під час практичних занять, виконання завдань самостійної роботи, контрольних робіт.

Виконання всіх завдань у межах освітнього компонента має здійснюватися відповідно до принципів академічної доброчесності та етичного використання технологій штучного інтелекту в освітньому процесі, задекларованих у Кодексі академічної доброчесності СумДПУ https://sspu.edu.ua/akademichna-dobrochesnist

## 6. Методи навчання

**Активні та інтерактивні методи навчання:** частково-пошуковий, метод аналізу конкретних ситуацій (Case Study), дискусія, демонстрація та практичне моделювання, взаємооцінювання, презентація результатів навчальної діяльності, самонавчання, практичні методи навчання (практична заняття); традиційні.

**Освітні технології та методики навчання:** інформаційно-комунікаційні, технології вебкартографування та розроблення тематичних туристичних карт.

**Технології дистанційного та змішаного навчання:** використання електронного освітнього середовища університету, цифрових навчальних матеріалів, відеоінструкцій, онлайн-консультацій, синхронної та асинхронної взаємодії; організація самостійної роботи; застосування моделі змішаного навчання (Blended Learning) і технології перевернутого навчання (Flipped Classroom). Оцінювання результатів навчання здійснюється з використанням електронних засобів контролю, перевірки практичних робіт, презентації.

## 7. Програма навчальної дисципліни

### 7.1. Інформаційний зміст навчальної дисципліни

### РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ РЕКРЕАЦІЙНОЇ ГЕОГРАФІЇ

**Тема 1**. Рекреаційна географія у системі суспільно-географічних наук.

Об'єкт і предмет дослідження рекреаційної географії. Рекреаційна діяльність як один з найважливіших соціально-економічних факторів сучасності. Формування рекреації як нової галузі народного господарства. Комплексний характер рекреаційної діяльності. Визначення територіально-рекреаційних систем. основні поняття рекреаційної географії (вільний час, відпочинок, рекреація, туризм, екскурсія, рекреаційний потенціал, рекреаційні ресурси, рекреаційне навантаження та інші).

**Тема 2.** Рекреація як соціально-економічне явище.

Підвищення матеріального і культурного рівня населення. Зрушення в структурі споживання населення (швидше зростає попит на послуги). Економічні показники як засіб задоволення людських потреб та підвищення якості життя населення. Специфіка позаробочої діяльності людини. Емоційна втома і гіподинамія. Класифікація суспільних (соціальних) функцій рекреаційної діяльності.

**Тема 3.** Класифікація рекреаційної діяльності, основні типи рекреаційних територій.

Функції вільного часу. Відновлення і розвиток фізичних, психічних і духовних сил людини. Рекреаційні потреби як суспільно-історичний продукт, змінність їх в часі. Цикли рекреаційної діяльності. Територіальні форми організації рекреаційної діяльності. Функціональне зонування окремих районів відпочинку та курортів.

**Тема 4.** Туристсько-рекреаційні ресурси.

Туристсько-рекреаційні ресурси як об'єкти і явища природного та антропогенного походження, які можна використовувати з метою відпочинку, туризму або лікування. Історичність наукової категорії туристсько-рекреаційних ресурсів. Вплив рекреаційних ресурсів на територіальну організацію рекреаційної діяльності, на формування рекреаційних районів і центрів, їх спеціалізацію та економічну ефективність. Роль соціально-економічних факторів (насамперед обсягів і структури рекреаційних потреб).

**Тема 5.** Рекреаційне природокористування.

Основні типи рекреаційного землекористування. Фактори розвитку територіально-рекреаційних комплексів. Рекреаційна оцінка природних ресурсів: 1) виділення об'єкту оцінки – природних комплексів, їх компонентів і властивостей; 2) виділення суб'єкту, з позиції якого ведеться оцінка (у перших спробах оцінювання рекреаційних ресурсів суб'єктом оцінки часто виступав туризм взагалі або фіктивний «пересічний турист», що було головною причиною декларативності оцінок та їх практичної обмеженості); 3) формулювання критеріїв оцінки, які визначаються масштабом і метою дослідження, а також властивостями суб'єкту; 4) розробка параметрів оціночних градацій (найбільш прийнятною вважається п'ятиступенева шкала оцінки передумов: 1. найсприятливіші; 2. сприятливі; 3. помірно сприятливі; 4. малосприятливі; 5. несприятливі).

**Тема 6.** Класифікації туристсько-рекреаційних ресурсів.

Туристські та рекреаційні ресурси як основа розвитку територіально-рекреаційних комплексів. Сутність туристських та рекреаційних ресурсів. Кількісні та якісні характеристики ресурсів. Провідні підходи до оцінювання туристських ресурсів. Класифікація туристсько-рекреаційних ресурсів.

## РОЗДІЛ 2. РЕКРЕАЦІЙНІ РЕСУРСИ І РЕКРЕАЦІЙНІ КОМПЛЕКСИ

**Тема 7.** Культурне середовище ринку туристичних послуг.

Культурне середовище як важлива частина туристичного ринку. Взаємозв'язок культури і туризму, обопільні вигоди (задля підтримки історичних пам'яток, архітектурних ансамблів, інших пам'яток культури, що мають пізнавальну цінність, необхідні кошти для їх консервації, догляду за ними, відповідної реклами; ці кошти можуть бути отримані від доходів з туризму). Повсюдний характер розташування культурно-історичних туристичних ресурсів. Врахування особливостей історії і традицій кожної місцевості (населеного пункту). Створення особливого туристичного продукту на базі культурно-історичних ресурсів.

**Тема 8.** Типізація культурно-історичних пам'яток.

Типізація пам'яток історії та культури. Історичні: будинки, споруди або предмети, пов'язані із важливими історичними подіями у житті народів, розвитку суспільства і держави, розвитку науки і техніки, а також пов'язані із життям видатних політичних, державних, військових діячів, народних героїв, відомих постатей науки, літератури і мистецтва. Археологічні: городища, кургани, залишки давніх поселень, укріплень, каналів, доріг, давні місця поховань, кам'яні статуї, наскальний розпис, старовинні предмети побуту та інше. Архітектурні та містобудівні пам'ятки – це: архітектурні ансамблі та комплекси, історичні центри, квартали, майдани, вулиці, залишки давньої забудови населених пунктів; споруди цивільної, промислової, військової, культової архітектури, народного зодчества, а також пов'язані з ними витвори монументального, образотворчого, декоративно-прикладного, садово-паркового мистецтва, природні ландшафти. Мистецькі пам'ятки: твори монументального, образотворчого, декоративно-прикладного та інших видів мистецтва. Документальні пам'ятки – це акти органів державної влади, офіційна переписка чиновників, статистичні звіти, інші письмові і графічні документи, кінофотодокументи та звукозаписи, давні рукописи та архіви, записи фольклору та музики, рідкісні друковані видання тощо.

**Тема 9.** Соціокультурні аспекти функціонування територіально-рекреаційних комплексів.

Економічна оцінка культурно-історичних об'єктів. Проблеми «перенаселення» туристичних центрів у пікові періоди споживання послуг (зростання соціальної напруги, зростання рівня злочинності, трансформація гостинності у комерційну практику, коли економічні чинники часто підміняють звичні людські стосунки). Специфіка організації міжнародних турів. Культурний обмін.

**Тема 10.** Районування як провідний географічний метод дослідження.

Рекреаційне районування (на прикладах світу та України). Поняття рекреаційного районування. Умови та фактори районоутворення. Визначення (ресурсно-)рекреаційного району. Провідні таксономічні одиниці рекреаційного районування. Ресурсно-рекреаційне районування України.

**Тема 11.** Територіальна структура рекреаційного комплексу України.

Загальна характеристика територіально-рекреаційного комплексу України. Територіальна структура рекреаційного комплексу України. Варіанти рекреаційного районування України. Характеристика ресурсно-рекреаційних районів України. Причорноморський, Карпатсько-Подільський, Полісько-Столичний, Придніпровсько-Донецький і Харківський ресурсно-рекреаційні райони.

**Тема 12.** Проблеми і перспективи використання туристсько-рекреаційних ресурсів України.

Домінуючі тенденції в розвитку національного і міжнародного туристсько-рекреаційного господарства: зниження попиту на групові поїздки, активізація індивідуального туризму, розвиток ділового туризму, збільшення ролі поїздок вихідного дня, переважання активних форм рекреації над пасивними, зростання популярності пригодницьких та спортивних поїздок тощо.

## 7.2. Структура навчальної дисципліни

| Назви розділів і тем | Кількість годин | | | | | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | Усього | у тому числі | | | | | Усього | у тому числі | | | | |
| | | Лекції | Практ. | Лабор. | Конс. | Самост. роб. | | Лекції | Практ. | Лабор. | Конс. | Самост. роб. |
| **Розділ І. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ РЕКРЕАЦІЙНОЇ ГЕОГРАФІЇ** | | | | | | | | | | | | |
| **Тема 1.** Рекреаційна географія у системі суспільно-географічних наук. | 10 | 2 | 2 | | | 6 | 8 | | | | | 8 |
| **Тема 2.** Рекреація як соціально-економічне явище. | 10 | 2 | 2 | | | 6 | 8 | | | | | 8 |
| **Тема 3.** Класифікація рекреаційної діяльності, основні типи рекреаційних територій. | 10 | 2 | 2 | | | 6 | 10 | | | | | 10 |
| **Тема 4.** Туристсько-рекреаційні ресурси | 10 | 2 | 2 | | | 6 | 8 | | | | | 8 |
| **Тема 5.** Рекреаційне природокористування | 10 | 2 | 2 | | | 6 | 12 | 2 | | | | 10 |
| **Тема 6.** Класифікації туристсько-рекреаційних ресурсів. | 10 | 2 | 2 | | | 6 | 10 | | | | | 10 |
| *Разом за розділом 1* | **60** | **12** | **12** | | | **36** | **56** | **2** | | | | **54** |
| **Розділ 2. РЕКРЕАЦІЙНІ РЕСУРСИ І РЕКРЕАЦІЙНІ КОМПЛЕКСИ** | | | | | | | | | | | | |
| **Тема 7.** Культурне середовище ринку туристичних послуг | 10 | 2 | 2 | | | 6 | 12 | | 2 | | | 10 |
| **Тема 8.** Типізація культурно-історичних пам’яток | 10 | 2 | 2 | | | 6 | 10 | | | | | 10 |
| **Тема 9.** Соціокультурні аспекти функціонування територіально-рекреаційних комплексів. | 10 | 2 | 2 | | | 6 | 10 | 2 | | | | 8 |
| **Тема 10.** Районування як провідний географічний метод дослідження. | 10 | 2 | 2 | | | 6 | 10 | | 2 | | | 8 |
| **Тема 11.** Територіальна структура рекреаційного комплексу України. | 10 | 2 | 2 | | | 6 | 12 | | 2 | | | 10 |
| **Тема 12.** Проблеми і перспективи використання туристсько-рекреаційних ресурсів України. | 10 | 2 | 2 | | | 6 | 10 | 2 | | | | 8 |
| *Разом за розділом 2* | **60** | **12** | **12** | | | **36** | **64** | **4** | **6** | | | **54** |
| **Всього** | **120** | **24** | **24** | | | **72** | **120** | **6** | **6** | | | **108** |

**Теми практичних занять**

| № з/п | Назва теми | Кількість годин | |
|---|---|---|---|
| | | денна форма | заочна форма |
| 1. | Об’єкт, предмет дослідження рекреаційної географії | 2 | |
| 2. | Місце рекреаційної географії в системі географічних наук | 2 | |
| 3. | Рекреаційна діяльність та рекреаційні території | 2 | |
| 4. | Сутність й визначення рекреаційних ресурсів | 2 | |
| 5. | Оцінка рекреаційного потенціалу території | 2 | |

| | | | |
|---|---|---|---|
| 6. | Рекреаційне районування Світу | 2 | |
| 7. | Картографування основних країн – рекреаційних центрів районів | 2 | 2 |
| 8. | Європейський рекреаційний регіон | 2 | |
| 9. | Азійсько-Тихоокеанський рекреаційний регіон | 2 | |
| 10. | Американський, Африканський рекреаційні регіони | 2 | |
| 11. | Близькосхідний рекреаційний регіон. Антарктичний регіон як перспективний сектор розвитку світового туризму. | 2 | 2 |
| 12. | Рекреаційне районування України | 2 | 2 |
| | *Разом* | 24 | 6 |

**Теми лабораторних занять**

Виконання лабораторних робіт даною робочою програмою не передбачено.

## 8. Рекомендовані джерела інформації

***Основні***


1. Аріон О. В. Рекреаційна географія: парадигми та вектори розвитку: навчально-методичний посібник**.** К., 2023. 93 с. https://geo.knu.ua/wp-content/uploads/2023/12/rekreaczijna-geografiya_paradygmy_nmk_arion.pdf
2. Конкурентоспроможність туристично-рекреаційної сфери Карпатського регіону України: оцінка, перспективи */ за наук. ред. В. С. Кравців; ДУ "Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долішнього НАН України". — Львів, 2024. — 245 с.* URL: *https://ird.gov.ua/irdp/p20240002.php*
3. Павліха Н. Сталий розвиток туризму та рекреації: сучасні виклики й перспективи для України [Текст] : монографія / Наталія Володимирівна Павліха, Ірина Олександрівна Цимбалюк, Анастасія Юріївна Савчук. – Луцьк : Вежа-Друк, 2022. – 1 електрон. опт. диск (CD-ROM). – Об'єм даних 2,84 Мб. https://evnuir.vnu.edu.ua/bitstream/123456789/20754/1/tyruzm_2022.pdf
4. Теоретичні основи рекреаційної географії : навчальний посібник / С. І. Сюткін, А. О. Корнус, О. Г. Корнус, О. С. Данильченко, О. М. Король; за загальною редакцією С. І. Сюткіна. – Суми: ТОВ «Видавничо-поліграфічне підприємство «Фабрика друку», 2022. 72 с. https://repository.sspu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/539e37a2-1b32-4280-bd0c-077cd0d680e2/content
5. Скоростецька О. О. Геопросторова організація туристичного середовища столичного міста : дис. … доктора філософії, спеціальність Туризм / Київ, 2023, 258 с. URL: https://dir.ukrintei.ua/view/okd/dad04a8d6e1769b2e9d56b944059fdf1
6. Хільчевський В.К., Гребінь В.В. Водні об'єкти України та рекреаційне оцінювання якості води: навч. посібник – К.: ДІА, 2022. – 240 с. URL: https://www.researchgate.net/publication/362456160_Hilcevskij_VK_Grebin_VV_Vodni_ob'ekti_Ukraini_ta_rekreacijne_ocinuvanna_akosti_vodi_navc_posibnik_-_K_DIA_2022_-_240_s_Water_objects_of_Ukraine_and_recreational_assessment_of_water_quality_textbook_-_
7. Zaytzev, V., Iermakov, S., Manucharyan, S. (2022). *Recreational resources – the basis of human active recreation*. Physical Culture, Recreation and Rehabilitation, Volume 1(1). URL: https://www.physcult.org.ua/index.php/pc/article/view/3?utm
8. Nazaruk, M. M., & Khudoba, V. V. (2022). *Recreational and sports nature usage in Lviv region: origins and geospatial analysis*. Man and Environment. Issues of Neoecology, (38), 52-61. URL: https://periodicals.karazin.ua/humanenviron/uk/article/view/21096?utm

9. Filiuk, Svitlana. (2023). *Conceptualization of the socio-economic vector of restoring the tourism and recreation potential of Ukraine in the conditions of martial law*. Економіка, Фінанси і Право, № 1, 2023. URL: https://efp.in.ua/en/journal-article/996?utm
10. Kiptach, F. Y., & Kravtsiv, S. S. (2023). *Natural resource factors in assessing the competitiveness of the tourism and recreation sector of the Carpathian region of Ukraine*. Regional Economy, 109(3), 93-100. URL: https://re.gov.ua/doi/re2023.03.093?utm
11. Golovkova, L., Yukhnovska, Y., & Ryzhenko, O. (2023). *The development of ecological (green) and rural tourism for the disabled people in Ukraine*. Journal of Geology, Geography and Geoecology, 32(1), 26-35. URL: https://geology-dnu.dp.ua/index.php/GG/article/view/985/807
12. Mykhailenko, T. (2024). *Use of natural recreational resources for recreation needs in war conditions*. Constructive Geography and Rational Use of Natural Resources, Vol. 5.1. URL: https://constructgeo.knu.ua/assets/num/num_5_1_2024/n5_1_11.html
13. Siruk, Iryna & Siruk, Yurii. (2023). *Recreation characteristics of the green zone forests of the city of Zhytomyr*. Ukrainian Journal of Forest and Wood Science, 14(4). URL: https://forestscience.com.ua/en/journals/tom-14-4-2023/ryekryeatsiyna-kharaktyeristika-lisiv-zyelyenoyi-zoni-mista-zhitomira?utm
14. Lyubitseva, O. O., & Grebin, V. (2022). *Water Bodies of Ukraine and Recreational Water Quality Assessment*. Taras Shevchenko National University, Kyiv. URL: https://ouci.dntb.gov.ua/works/4knZMon7/?utm

***Додаткові***

1. Бейдик О.О., Топалова О.І., Прохорова Л.А. Трансформація регіонального туризму за умов децентралізації (на прикладі Запорізької області) // Український географічний журнал. 2019. № 3. С. 37-42. URL: https://ukrgeojournal.org.ua/sites/default/files/UGJ-2019-3_3742.pdf
2. Беркова О., Борисюк О., Дудник І. Географічний регіон як об'єкт туристичного маркетингу // Вісник КНУ імені Тараса Шевченка. Географія. 2019. № 1(74). С. 75-81.
3. Гайдай С.В. Основи раціонального рекреаційного природокористування: навчальний посібник. К., 2020. 128 с. https://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi76/0056384.pdf
4. Гусєва Н. В. Географія внутрішнього туризму: Методичні рекомендації. – Харків, 2018. – 101 с. URL: https://pgf.sspu.edu.ua/images/2020/geografia/programy/ok_213_silabus_rekreaciyna_geografiya_106_2020_9ea73.pdf
5. Стафійчук В.І. Рекреалогія: навч. посібник. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2017. 264 с.
6. Сюткін С.І. Суспільно-географічні аспекти вивчення рекреаційного природокористу¬вання // Наукові записки СумДПУ імені А.С. Макаренка. Географічні науки. Вип. 8. 2017. С. 174-178.
7. Siutkin S., Kornus A., Kornus O., Danylchenko O. Resources and opportunities for the development of event tourism in Ukraine // Zeszyty Naukowe Wyższej Szkoły Turystyki i Ekologii. 2017. Tom 11. Rocznik VI. No 1. P. 111-126.
8. Корнус А.О., Сюткін С.І., Корнус О.Г. Кластерний підхід у системі виробничого туризму // Географія та туризм. 2019. Вип. 53. С. 3-9. URL: http://repository.sspu.edu.ua/handle/123456789/9122
9. Kilinska, K., Yavorska, V., Kostashchuk, V., & Smyk, O. (2021). *Recreational and tourist potential of the transnistrian district of Ukraine*. Journal of Education, Health and Sport. URL: https://apcz.umk.pl/JEHS/article/view/JEHS.2021.11.03.027?utm
10. Корнус А.О., Корнус О.Г., Сюткін С.І. Виробничий туризм у Сумській області: передумови та перспективи розвитку // «Сучасні процеси трансформації у бізнесі та виробництві: теорія, методологія, практика» : колективна монографія / Нац. металург. академія України; за ред. Л.М. Савчук, Л.М. Бандоріної. Дніпро: Пороги, 2019. Розділ 6. С. 401-434. URL: https://repository.sspu.edu.ua/handle/123456789/8101

11. Kornus O., Siutkin S., Kornus A. Industrial tourism in Sumy region: resources and perspectives // Часопис соціально-економічної географії. 2019. Вип. 26. С. 35-44. URL: http://repository.sspu.sumy.ua/handle/123456789/7597
12. Kornus A., Siutkin S., Kornus O., Danylchenko O. Event tourism for transboundary cooperation // STABICONsystems-2017 : Матеріали Міжнародної наук.-практ. конф. (Україна, м. Суми, 27-29 квітня 2017 р.). Суми: СумДУ, 2017. С. 67-69. URL: https://repository.sspu.edu.ua/bitstream/123456789/2920/1/Kornus_Event_tourism.pdf
13. Майстер А. Сучасний стан і територіальні особливості розвитку туризму в Італії // Економічна та соціальна географія. 2020. № 83. С. 37-45. http://bulletin-esgeograph.org.ua/images/docs/Volume-83/Maister_37-45.pdf
14. Поливач К.О. Історико-культурний каркас України: методичні підходи до його виявлення та дослідження // Український географічний журнал. 2019. № 2. С. 32-40. https://ukrgeojournal.org.ua/sites/default/files/UGJ-2019-2_32-40.pdf
15. Siutkin S., Kornus A., Kornus O., Danylchenko O. Resources and opportunities for the development of event tourism in Ukraine // Zeszyty Naukowe Wyższej Szkoły Turystyki i Ekologii. 2017. Tom 11. Rocznik VI. No 1. P. 111-126. URL: http://repository.sspu.edu.ua/handle/123456789/3777
16. Сюткін С.І. Суспільно-географічні аспекти вивчення рекреаційного природокористування // Наукові записки СумДПУ імені А.С. Макаренка. Географічні науки. Вип. 8. 2017. С. 174-178. URL: https://repository.sspu.edu.ua/bitstream/123456789/3135/1/Siuntkin_Social.pdf

***Інформаційні ресурси***

1. Офіційний сайт Державного агенство України з туризму та курортів [Електронний ресурс] // Режим доступу: http://www.tourism.gov.ua
2. Туристичний портал [Електронний ресурс] // Режим доступу: http://www.turistoff.net
3. World Tourism Organization [Електронний ресурс] // Режим доступу: http://www.world-tourism.org
4. World Travel & Tourism Council [Електронний ресурс] // Режим доступу: http://www.wttc.org/eng/Home/

## 6. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

1. Атлас вчителя. К.: ДНВП «Картографія», 2015. 328 с.
2. Відеоматеріали і презентації за темами курсу.